

**ANAYASA MAHKEMESİ YÜRÜTMENİN DURDURULMASI KARARI VERİLMESİ İÇİN İADESİ İSTENEN
VERGİLERİN %50'Sİ ORANINDA TEMİNAT ALINMASINA İLİŞKİN HÜKMÜ İPTAL ETMİŞTİR**

Anayasa Mahkemesi, 1/6/2022 tarihli ve 2022/70 Karar sayılı kararıyla 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin (4) numaralı fıkrasına eklenen **"Vergi kanunları uyarınca iadesi talep edilen vergilere ilişkin olarak açılan davalarda, dava konusu tutarın yüzde ellisi oranında teminat alınmadan yürütmenin durdurulması kararı verilemez."** cümlesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiştir. Karar 7/7/2022 tarihli ve 31889 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

İtiraz konusu kuralda, vergi kanunları uyarınca iadesi talep edilen vergilere ilişkin olarak açılan davalarda, dava konusu tutarın yüzde ellisi oranında teminat alınmadan yürütmenin durdurulması kararı verilemeyeceği öngörülmekteydi.

Mahkeme bu kuralı Anayasa'nın 125. Maddesine aykırı bulmuştur. Anayasanın 125.maddesinde **"İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır"** hükmü mevcuttur. Aynı maddenin beşinci fıkrasında **"İdarî işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idarî işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe gösterilerek yürütmenin durdurulmasına karar verilebilir."** denilmektedir. Buna göre yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için idari işlemin uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararın doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi gereklidir.

İptal gerekçesinde **"....bu tür davalarda idari yargı yerlerince davacı açısından telafisi güç veya imkânsız zararların doğması şartının gerçekleştiği kanısına varılması durumunda dahi kural uyarınca davacıdan dava konusu tutarın yüzde ellisi oranında teminat alınmadan yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi mümkün olmayacaktır. Bu nedenle daha önce ödemiş olduğu verginin iade edilmemesi ve dava süresince bu paradan yoksun kalınması durumunda telafisi güç veya imkânsız zararlarla karşılaşacağı kanısına varılan davacıdan yürütmenin durdurulması kararı verilmesi için dava konusu tutarın yüzde ellisi oranında teminat alınması idari işlemin uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararın doğması şartını etkisiz kılacaktır."** denilmektedir.

Mahkeme, yürütmenin durdurulması kararı verecek olan idari yargı yerlerine durumun gereklerine ve somut olayın şartlarına göre teminat alıp almama veya teminat miktarını belirleme konusunda takdir yetkisinin tanınmadığı, söz konusu teminatı ödeme imkânı olmayan davacının adli yardımdan yararlanmasını mümkün kılan bir güvenceye yer verilmediği de gözetildiğinde mutlak bir şekilde dava konusu tutarın yüzde ellisi oranında teminat alınmasını öngören kuralın yürütmenin durdurulması kurumunun etkinliğini azalttığı ve bu kurumdan beklenen amacın gerçekleşmesini engellediği kanaatindedir.

Anayasa Mahkemesi açıklanan gerekçelerle kuralın Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiştir.

Saygılarımızla
VİZYON GRUBU

EK:

-1/6/2022 tarihli 2022/14 Esas 2022/70 Karar Sayılı Anayasa Mahkemesi Kararı